

در کتاب‌های درسی ایتالیا درباره ایران چه می‌گویند؟

دانستن درباره ایران به عنوان یکی از کهن‌ترین تمدن‌های جهان برای مردم کشور ایتالیا جالب است، اما در دوره تحصیل، کتاب‌های تاریخ در سیستم آموزشی ایتالیا اطلاعات کم و گنگی از ایران به دانش‌آموزان می‌دهد.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) از ایتالیا، متون کتاب‌های درسی در ایتالیا در تمامی مدرسه‌های یکسان نیست و سیستم آموزشی به گونه‌ای است که دبیرها در مدرسه‌ها با توجه به سرفصل درس‌های ارائه‌شده از وزارت آموزش عمومی می‌توانند کتاب‌های خود را از بین کتاب‌های موجود در سیستم آموزشی انتخاب کنند.

آشنایی دانش‌آموزان ایتالیایی با تاریخ و تمدن ایران در سال اول دبیرستان انجام می‌شود.

در واقع در سال اول دبیرستان دانش‌آموزان با مطالعه کتاب تاریخ با چگونگی شکل‌گیری ایران باستان و تاریخ کهن ایران تا دوران پیش از اسلام آشنا می‌شوند.

بخشی از کتاب تاریخ سال اول دبیرستان با عنوان "شرق پارسی و غرب یونانی در مقایسه" به بررسی و مطالعه ایران باستان اختصاص داده شده است. در این بخش، مادها و پارسی‌ها، منابع تاریخ پارس، مذهب پارسی و تصاحب غرب، قوانین امپراتوری، جاده‌ها، اقتصاد و پول، نقاط ضعف امپراتوری ایران، جنگ اول و دوم ایران باستان و جنگ سوم و چهارم ایران باستان، به معرفی ایران باستان و بخشی از ویژگی‌های آن می‌پردازند.

در متن این کتاب نوشته شده است: "از قرن پنجم تا اواسط قرن ششم شهرهای کشور یونان در تماس مستقیم با امپراتوری پارس بودند، امپراتوری‌ای که بدون شک قدرتمندترین امپراتوری آن زمان بود، بنیان‌گذاران این امپراتوری پارس‌ها و مادها بودند، دو قومی که متعلق به نژاد آریایی بودند و نام ایران هم در همین اسم ریشه دارد، به معنی سرزمین آریایی‌ها. این دو قوم به یک زبان صحبت می‌کردند و مذهب و آداب و رسوم یکسان داشتند".

همچنین در این کتاب دانش‌آموزان ایتالیایی می‌خوانند: "تاریخ ایرانیان باستان همانند دیگر مردم خاور نزدیک در هاله‌ای از ابهام قرار دارد و بیش‌تر حماسه در مورد تاریخ این مردم وجود دارد تا اصل تاریخ. در مورد تاریخ نه چندان دور پارس منابع تاریخی وجود دارند که اکثریت آن‌ها ادبی هستند تا تاریخی،

مانند اوستا کتاب مقدس مذهب ایرانیان باستان (زرتشت) و همچنین کتاب شاهنامه که متعلق به شاعر معروف ایرانی فردوسی است.

دیگر منابعی که از این قوم در زمان‌های دور به ما خبر می‌دهند، آثار باستانی کشف‌شده و همچنین کنده‌کاری‌ها و لوح‌هایی هستند که توسط حاکمان وقت تهیه شده بودند و در آن‌ها دستورات یا افتخارات خود را به مردم ابلاغ می‌کردند.

در کتاب مقدس مسیحیان نیز می‌توان اطلاعاتی در مورد تاریخ ایران به‌دست آورد. همچنین تاریخ‌نویسان معروف در زمان گذشته مانند هرودوت و سنوفونت در مورد ایران باستان اطلاعات زیادی در اختیار ما گذاشته‌اند."

درباره مذهب پارسی و تصاحب غرب نیز در کتاب تاریخ اول دبیرستان ایتالیایی‌ها آمده است: "به گفته مورخین اساس و پایه‌های سیاست پر قدرت ایران که به قرن‌های هفتم و هشتم قبل از مسیح برمی‌گردد، مادها بودند، که موفق شدند آرام آرام دیگر مردم منطقه را به تسلط خود درآورند.

در این‌جا این سؤال پیش می‌آید که به چه دلیل ایرانیان می‌خواستند این‌چنین همه را به تسلط خود درآورده و حیطه مستعمرات خویش را افزایش دهند. برای پاسخ دادن به این سؤال باید علت را در مذهب ایرانیان آن روز جست‌وجو کرد. مذهب ایرانیان آن روز زرتشت بود. زندگی پیامبر زرتشت در بین رازها باقی مانده و اندرزهای وی در کتابی به نام اوستا گرد آمده است. در آموزش اوستا آمده که دنیا از دو نیروی خوب اهورا مزدا و نیروی بد اهریمن به‌وجود آمده و هر یک از این نیروها روح‌هایی را در اختیار خویش دارند. اهورا مزدا زندگی به دنیا می‌دهد و نور به آن می‌بخشد و اهریمن تاریکی را به دنیا می‌دهد. داریوش که خود را برگزیده خدا و اهورا مزدا می‌دانست، بر این عقیده بود که با گسترش قلمرو خویش قدرت اهورا مزدا را افزایش می‌دهد.

درباره قوانین امپراتوری پارسی نیز اطلاعات محدودی ارائه می‌شود، از جمله آن‌که: "از ویژگی‌های امپراتوری پارس وسعت زیاد آن با حدود هفت میلیون کیلومتر مربع و جمعیتی بیش از پنجاه میلیون نفر بود که از نظر زبان، مذهب و آداب و رسوم با هم کاملاً تفاوت داشتند. برای کنترل چنین امپراتوری وسیع و پرجمعیت و متفاوت، نیاز به وضع قوانین صریح و قاطع بود. به همین دلیل داریوش تمامی قدرت را خود به دست گرفته و امپراتوری را به بیست قسمت (ساتراپی) تقسیم کرده بود. هر ساتراپی را جهت حکمرانی به یک نفر از افراد بسیار مطمئن خود به نام ساتراپ می‌سپرد. ساتراپ به معنی مدافع امپراتور، از بین وفادارترین یاران وی از دربار انتخاب می‌شد و ساتراپ مالیات هر ساتراپی را بر اساس درآمد مردم تحت حکومت خویش تعیین می‌کرد. در کنار هر ساتراپ یک مشاور سلطنتی و یک فرمانده نظامی وجود داشت که عهده‌دار حفظ منطقه خود بودند و بایستی هر ساله به بازرسان دربار (چشمان شاه) گزارش کاملی از وضعیت منطقه خود می‌دادند."

جاده‌های ایران و نظم آن که به عنوان نمونه‌ای بی‌بدل در دنیای باستان است، در این کتاب مطرح شده است: "یکی دیگر از وظایف هر ساتراپ حفظ و نگهداری جاده‌های ارتباطی بود که به فاصله هر بیست و دو کیلومتر یک ایستگاه جهت تعویض اسب و تأمین آذوقه احداث می‌شد و همچنین در راه‌هایی که به رودخانه یا دریا ختم می‌شد، کشتی‌هایی جهت عبور و مرور وجود داشتند. بدین صورت فاصله بین شوش در ایران و سارد در آسیای صغیر که تقریباً 2400 کیلومتر است و پیمودن آن سه ماه به طول می‌انجامید، در عرض شش روز طی می‌شد".

نویسنده‌های این کتاب درسی وجود راه‌ها را به عنوان دلایل رونق اقتصادی در ایران باستان عنوان کرده‌اند: "با در نظر گرفتن وجود چنین راه‌هایی در ایران باستان می‌توان تصور کرد که وضعیت تجارت نیز از رونق خاصی برخوردار بود. چون از طرف داریوش واحد پول یکسانی در سرتاسر امپراتوری وجود داشت و سکه‌های طلا و نقره ضمانت‌شده در گردش بودند، و سکه‌های فلزی از دور خارج شدند".

همچنین در این کتاب به نقاط ضعف امپراتوری ایران اشاره شده است: "با وجود هماهنگی و قانون‌گذاری که در نوع خود در آن زمان کامل‌ترین نوع قانون‌گذاری بود، امپراتوری ایران چندین نقطه ضعف داشت: 1- ترکیب بزرگی از نژادها و مردم مختلف با فرهنگ، زبان و مذهب متفاوت، 2- داشتن ارتشی بزرگ که نفرات آن تفاوت‌های زیادی از نظر زبان، رسوم و اسلحه مورد استفاده داشتند، 3- هزینه‌های بیهوده و گزاف نگهداری ارتش و دربار، 4- وسعت بیش از حد امپراتوری، 5- تمایل ساتراپی‌ها جهت حفظ و اداره قلمرو به میل خود.

با بررسی این دلایل است که می‌توان متوجه شد امپراتوری وسیع ایران با رشد سریعی که داشت، چگونه به سرعت رو به اضمحلال گذاشت".

در بخش پایانی سرفصل‌های مربوط به تاریخ ایران چهار جنگ بزرگ ایران با روم و یونان آمده است.

منبع: خبرگزاری ایسنا